

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke

Uredba ljudske prehrane.

Socialno-demokratični poslanci dr. Renner in tovariši so dne 19. julija v državnem zboru vložili skrbno predlagani predlog o uredbi ljudske prehrane v gospodarskem letu 1918/19. Vlada se pozivlja, da ukrene na podlagi pooblaščenega zakona naslednje odredbe:

A. Posprava in razdelitev.

1. Zasebna mletev krušnega sadeža je prepovedana; mlini na plačilo ne smejo obratovati na zasebni račun. Žito, pridržano samoprehranjevalcem, sme dajati mleti le občina.

Zetvene pospravne komisije imajo nalog, se posvetiti organizaciji akcije glede nasaditve in žetve in morajo nadzorovati komisionarje vojno-žitnega prometnega urada.

2. Skupno žetev krompirja je pridržana ljudski skupnosti, posprava in razpošiljanje krompirja oskrbi vojnootroški prometni urad.

3. Nedovoljeno krmiljenje s krušnim sadom in krompijem je najstrožje kaznovati in v posebnih, zakonu naspotnih slučajih zagroziti z zaplembom živine.

4. Napravo za oddajo klavne živine je urediti enotno in učinkoviteje. V vseh večjih konsumskih prostorih je izvesti splošno centralno klanje, povsod sicer plačilno klanje po oblastvenem naročilu. Obrtina in zasebna klanja svinji se vrše pod nadzorstvom občinskih gospodarskih svetov, ki naj bi zagotovili za oddajo dolžno množino masti.

5. Občine in velike konsumske organizacije naj se osnaylajo in vzdržujejo z državnimi podporami k napravam svinjskih mastilnih zavodov. Dvorni, državni in zasebni gozdi naj se prepuste za gozdne pašnike svinjam. Gozdni posestniki naj bi redili svinje. Obrtina in zasebna klanja svinji se vrše pod nadzorstvom občinskih gospodarskih svetov, ki naj bi zagotovili za oddajo dolžno množino masti.

6. Za oddajo mleka naj se pritegnejo mlekarne zadruge. Prehranjevalni urad more izreci v korist mlekarškim zadrugom dobavno dolžnost, in sicer tako zadružnih članov kakor tudi ostalih kmetovalcev nabiralnega ozemlja. Prehranjevalni urad je pooblaščen, da uveljavlja iamstveno dolžne prisilne zadruge govedo vzdržajočih gospodarstev, katerim je predpisati gotove množine mleka.

7. Sadje in sočivje je izjemoma, akoravno tudi v posebni obliki, katere zahteva narava tega blaga, podrejeno državnemu upravljanju.

B. Transport.

1. Ustanoviti je civilno-državni centralni transportni urad. Vojaške operacije se morajo le po dogovoru s tem uradom pripraviti in izvesti. Vojaške oblasti imajo predložiti tedensko civilno-centralnemu transportnemu uradu natančen izkaz voznih obratnih sredstev, ki so v uporabi. Transporti živil, katerih doba je časoma določena, so v enaki vrsti vojaškim frontnim transportom in imajo prednost pred vojaškimi transporti formacij v zaledju.

C. Centralno gospodarstvo.

1. Celotno državno ozemlje je smatrati kot enotno in solidarno gospodarsko ozemlje. Kraji, ki pridelajo v izobilju, nimajo glede preskrbe nobene prednosti. Lokalno in teritorialno zaprtje je strogo zabraniti.

2. Največje kronovine naj se priklopijo v gospodarske kroge in upravljajo po okrožnih gospodarskih uradih, ki so podrejeni naravnost uradu za ljudsko prehrano.

3. Zasebna trgovina naj se pritegne v prehranjevalni službi le v toliko, kolikor je realna in zmožna, toda le v obliki, da se njena strokovna zmožnost uporabi v službi državnega gospodarstva.

4. Prehranjevalne centrale je smatrati izključno kot državne naprave z državnimi sredstvi, vodijo jih državni funkcionarji in upravljajo izkušeni strokovnjaki dotične gospodarske panege, zlasti s sodelovanjem zastopnikov produktivnih in konsumnih zadrag. Proračun central tvoji integrirajoč sestavni del državnega proračuna in se ima podvrci ustavodajnemu razpravljanju v državnem zboru.

C. Politika cen.

1. Žitna cena v letu 1917/18 naj bo podlaga prihodnji gospodarski periodi in na tej podlagi naj se sorazmerno določijo cene vseh drugih poljskih pridelkov, cene krmil in živine. (Relacija).

2. Določilne cene za živila in krmila, ki so se nastavile začetkom gospodarskega leta, ostanejo temeljno neizpremenjene za celo gospodarsko leto. (Stabilizacija).

3. Ako se cene uvoza z Ogrskega, iz vojnega ozemlja ali iz inozemstva razlikujejo od cen za živila v tuzemstvu, tedaj plača razliko državni zaklad.

D. Razdelitev.

1. Uradu za ljudsko prehrano so na podlagi pooblaščenega zakona dosedaj samo vsled odloka imenovani deželni, okrajni in občinski gospodarski uradi, ki se imajo uvesti povsod obligatorično, podrejeni za razdelitev. Pri razdelitvi je pritegniti povsod konsumne zadruge in druge zadružne organizacije konsumentov. Partitična, iz podjetniških in delavskih konsumnih zavodov ustanovljena razdelitvena organizacija, katero je oživotvorila vojna industrija, naj se izpopolni in povsod uvede obligatorično.

2. Krušno, močno in maščobno količino je skoro zoper uvesti.

3. Količine naj bodo enake za samoprehranjevalce in državne preskrbljence, kakor tudi za vse dele državnega ozemlja. Razločevanje količine se sme edinole in mora v resnici izvršiti po stopnji delazmožnosti in po socialni stopnji družbe. Malo delajoči ljudje kakor pripadniki premožnih razredov, ki si morejo vedno preskrbeti dodatno prehrano iz ne po državi upravljenih predmetov, ne potrebujejo polne količine.

4. Gostilne naj se izpremeni v pridobitne kuhinje v smislu odloka za vojne kuhinje. Splošne kuhinje, ki ne slone na pridobnini, je ustanoviti povsod po državnih in avtonomnih oblastih.

E. Ministrstvo za ljudsko prehrano.

1. Končno naj se urad za ljudsko prehrano izpremeni v ministrstvo s polno pravico, iz katerega je izločiti vse državnopolitične vplive kakor tudi vplive katerekolibodi producijske panoge ali trgovine.

2. Za državno prehranjevalno službo je smatrati deželne (okrožne), okrajne in občinske gospodarske urade, ki so naravnost podrejeni izvršilni organi ministrstva in imajo natančno izvesti navodila ministrstva za ljudsko prehrano.

3. Skupni prehranjevalni odbor je razpustiti. Vojno ministrstvo ima stalno zastopstvo v ministrstvu za ljudsko prehrano in obratno. Razpravljanja z Ogrsko se vrše od vlade do vlade.

4. Ministrstvo za ljudsko prehrano vodi neutegoma pogajanja z ogrsko vlado, kakor tudi z vladami prijateljskih in zavezniških držav, da vpostavi enotni red v prehranjevalni službi in enakomerno preskrbo Ogrske in Avstrije, kakor tudi monarhije in Nemčije.

V imenu nemštva.

V graškem občinskem svetu je bilo — kakor smo že poročali — nekaj burnih prizorov. Čeprav zastopniki delavškega razreda obžalujejo zamudo časa, ki je zavlekla rešitev bogatega dnevnega reda te zadnje seje pred počitniškim odmorom za dva dni, je na drugi strani vendarle koristno, da izve širša javnost tudi izven Grada, da je bila nemško-nacionalno-krščansko-socialno demagoštvu enkrat korenito razkrinkano. Razprave so prinesle na dan dragocen material za to, kako se za narodnimi frazami skriva dejstvo, da za dozdevnimi skrbmi za nemški narod ne tiči drugega, kakor poželjivost, plačati umazano nemško-nacionalno strankarsko agitacijo z denarjem vseh, tudi nenemško-nacionalnih prebivalcev ali pa pospeševati z navidezno moralično podporo občinskega zastopstva v velikem mestu. Zlasti debata o »nemških volksratih«, te od nekaterih nacionalnih omiznih družb in društev imenovane nacionalno-klerikalne skupinice, je bila pripravna, da se pokaže vsemu svetu, kako nevzdravljiva je nemško-meščanska politika ravno v zadnjem času.

Danes že so mirnejši in treznejši elementi med nemško-nacionalnimi skupinami graškega občinskega sveta morda navedli, da imajo njih nacionalnim razgrajecem zahvalit se poraz, katerega bi si bili mogli prihraniti. Socialni demokrati so jim pokazali, da korupcija, ki iz premnogih spodnještajerskih občinskih pisarn smrdi do ne-

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnštvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadstr. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36—, za pol leta K 18—, za četrto leto K 9—, za mesec K 3—. Za Nemčijo celo leto K 40—, za ostalo tujino in Ameriko K 48—.

Inserati: Enostopna petit vrslica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaši in poslano vrslica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

ba, kjer ni nobenih delavskih zastopnikov in kjer morejo polniti občinski mogotci kakor turški paše neomejeno in nenasilno svoje vrče ter delati, kar hočejo, ne bi smela imeti vhoda v graški občinski svet. Nezaslišana zloraba, da te nemško-nacionalne klike dovoljujejo v podporo nemško-nacionalnih strankarskih namenov davke, katere plačujejo pristaši vseh strank in vseh narodov, samo da njim samim ni treba posegati pregloboko v žep za njih strankarsko agitacijo, je mogoča le tam, kjer so široki mase nemškega naroda brezpravno v nemških občinah in kjer so gospodje lepo sami med seboj. V Gradcu je vsled velikega števila delavcev, ki plačujejo osebnodobninski davek, tretji volilni razred postal posest delavškega ljudstva. Dokler uživajo socialni demokracije z upanje volilcev tega razreda, ne bodo mirno gledali, da se bo ta korupcija zajedla. Ako so gospodje od prvega volilnega razreda in žalibog tudi zastopniki uradništva s podporo treh krščansko-socialcev provzročili tak manever in ker so mislili, da ne morejo nazaj, in so glasovali celo za podporo iz davkov za enega izmed famoznih »nemških volksratov«, se bodo pač v svoji notranjščini bridko kesali in se drugič ne bodo pustili mič več zavesti k takim poizkusom. Sledovi tega spoznanja so se pokazali že v tem, da so pustili pasti ravno tak nedoposten predlog nemško-narodnega odseka, ki je bil še na dnevnem redu, in so sklenili, da bodo rajše med seboj zbrali denar in ga dali iz svojih žepov. Ravno to, kar so jim socialno-demokratični govorniki svetovali namesto predlagane subvencije za »nemški volksrat«. Da so to storili v slučaju Linhart, dokazujo končno kljub neljubemu jim zbiranju, da gre tu za »dobrodeleno akcijo«, pač le, kako polnoma pravilno je bilo stališče socialnih demokratov.

Da so rešili slučaj Linhart na tak način, so ušli gospodje novemu kazenskemu sodišču. Potrebno pa je, da tudi pokažemo na tem slučaju nezaslišano umazanost nemško-nacionalne politike. Gre za predlog nemško-narodnega odseka, naj se vdovi nedavno umrlega nemško-nacionalnega časniškega urednika Linharta dovoli podpora iz občinskih sredstev. Enaka beračenja leže, kakor čujemo, tudi pred drugimi občinskimi edbori in že radi tega je treba, da se o tem izjavimo. Ta gospod Linhart je mrtev in radi tega smo opustili, da o njegovem nagonu na cesarja kot člena Ornitove deputacije povemo nemški javnosti, kar bi bilo potrebno. Za danes bodi povdaren le eno, da je bil ta mož najprej slovenski socialist in se nazadnje vdinjal kot nemško-nacionalni agitator v službo klike predobro znanega župana Orniga iz Ptuja.

Tu gre za to, da pokažemo, kako je spodnještajerska nemško-nacionalna klike izrabljala tega moža: mož umre in zapušča pomoč potrebno vdovo — in njegovi nemško-nacionalni gospodarji in njegovi strankarski pristaši ne segajo sami v žep, temveč beračijo okrog za vdovo tega, kakor sami pravijo, za nemško-nacionalno stvar tako velezaslužnega moža! Ako pregledujemo seznam 99 članov nemško-nacionalne deputacije s Spodnještajerskega, Kranjskega, Trsta in Primorskega, ki je bila z gospodom Linhartom dne 25. majnika pri cesarju in v katere imenu je tam govoril, pa najdemo tamkaj celo vrsto najtežjih veleposestnikov, podjetnikov, lekarnarjev, odvetnikov itd., od katerih bi marsikdo lahko sam, toliko lažje pa tucat ali vseh 99 navdušenih nemških nacionalcev skupaj bilo vstanu, da preskrbe na dostenen način vdovo, ako ji že gospodarji nočejo dovolj dati. Namesto tega beračijo pri občinah in nemško-nacionalni in krščansko-socialni občinski svetniki graški so pač že sklenili v nemško-narodnem odseku, da bodo dali kaj iz splošnih davčnih prispevkov, kar bi seveda bilo izključno dolžnost časniškega podjetja in nemško-nacionalne klike, za katero je mož toliko delal in se žrtvoval. Vsled ostre opozicije socialno-demokratičnih občinskih svetnikov so se gospodje vendarle poučili, da to ne gre. Cel dogodek kaže pa ravno tako kakor vsi drugi predlogi, katere so socialni demokrati najstrožje pobijali, kaj vse se zgodi v imenu nemštva, s sklicevanjem na nemški narod, od katerega pa nemški nacionalci in krščanski socialisti smatrajo le oni del, ki je blagoslovil z bogastvom.

Po »Arbeiterwille«.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Vstaja Čeho-slovakov proti Rusom.

»Právo Lidu« poroča v dopisu svojega levovskega poročevalca pod gorenjem naslovom med drugim tudi to-to:

Neizmerno težko je podrobneje spoznati jedro zadnjih dogodkov v Rusiji, ki so se označevali za poizkus protirevolucije katere so se udeležili oddelki češko-slovaške armade in socialni revolucionarji ter so imeli namen vreči boljševiško vlado sovjetrov, ki proglaša samo sebe za diktaturo delavstva in kmetov. Ko govorimo o vseh teh dogodkih, je treba, da poznamo glavna načela boljševiške vlade. Boljševiki nočejo, da bi se udeležila Rusija še svetovne vojne. Proglašajo, da je prelil ruski narod že dovolj krvi, dasi se je udeležil te vojne brez posebnega namena. Šel je v vojno kot žrtev imperializma velesile in boljševiki si štejejo kot zasluge, da so odvrnili ruski narod od nadaljnih žrtev, tem večjih, čim katastrofalnejši je bil razpad ruske armade v dobi, ko je padel carizem. Praktična izvršitev teh namenov pa vsebuje veliko težkoče, vsled česar ni izključeno, da one vržejo boljševiško vlado delavskih in kmečkih sovjetrov. Ententne velesile si pa razlagajo izstop Rusije iz četverozvezze ne le kot izdajo entente same, ampak tudi kot izdajo svetovne zimage demokracije ter iščejo vse možne prilike, da bi se udeležila Rusija zopet vojne. V tem jih podpirajo v Rusiji vse meščanske stranke in one socialistične, ki nasprotujejo politiki boljševikov. Preobrat vsega javnega življenja in lakota, ki se čuti zlasti v velikih mestih v veliki meri, vse to pomaga protiboljševiški agitaciji. Boj med raznimi russkimi strankami je velik in se še veča.

Ena izmed značilnih epizod teh bojev proti Rusom, je in ostane poizkus vstaje dela češko-slovaške armade v Sibiriji. Po poročilih iz Rusije se je ta poizkus ponesrečil. Kako se je sploh vse vršilo? Telegrafična poročila nam nč dajejo jasne slike vseh teh dogodkov, listov ne dobivamo. Po sem došlih ukrajinskih listih si moremo napraviti vsaj malo sliko vsegā tega.

Čeho-slovaški vojaški oddelki so dobili konec marca t. l. od Trockega, ki je minister (takozvani ljudski komisar) za vojsko in mornarico, dovoljenje, da odidejo v Francijo čez Vladivostok. Dovolil jim je to pod pogojem, da oddajo vse orožje, razen onega, kar ga rabijo za lastno varstvo. Kmalu nato je prišlo poročilo, da so se izkricali Japonci z neznanim namenom v Vladivostoku. Radi tega je izdal Trockij povelje, da naj se ustavi zaenkrat prevažanje Čeho-slovakov po sibirski železnici. Obenem je pa zagotovil Trockij Čeho-slovake, da ne gre tu za nikak akt neprijateljstva in je v dokaz tega obvestil zastopnike francoske in angleške vlade, da se more čeho-slovaška armada vkrcati v Arhangelsku in na Murmanski obali in da bo poskrbel za to, da se odpeljejo lahko Čeho-slovaški pravočasno iz teh pristanišč. Angleška vlad je pa naznani, da nedostaje k temu ladji. Če je računal Trockij s tem, bi mu moglo to biti znano, če ne, je uganiti težko; toda gotovo je misel, da se tu namenoma zadržuje prevoz Čeho-slovakov na fronte četverozvezze, tedaj nastala. Na drugi strani se pa zdi za gotovo, da se je izvršilo izkrcanje Japoncev v Vladivostoku nepričakovano in da ne zadeva sovjetske vlade pri tej oviri nikaka krivda. Tako se je končal načrt prevoza Čeho-slovakov na zahodno fronto in ti so vporabili to za agitacijo proti boljševiški vladi, češ, da hoče k zadržanju čeho-slovaških transportov koristiti Nemčiji ali da hoče na ta način vsaj manifestirati za svojo nevtralnost, razglašeno po sklepnu miru v Brestu-Litovskem. Agitacija je šla še dolje ter je razširila med deli čeho-slovaške armade poročilo, da jih hočejo izdati Nemcem. Trockij je izdal proti tem bajkam oster razglas, v katerem to v imenu vse boljševiške vlade kar najpopolnejše zavrne ter pravi, da morejo širiti tako poročila le zlobni ljudje in da jim morejo verjeti le neumneži. Ko so mu odgovarjali iz čeho-slovaških vrst, je Trockij ponovno razglasil, da ne more biti o izdaji Čeho-slovakov Nemčiji oziroma Avstro-Ogrski niti govora, da priča tako govorjenje o popolnem ne razumevanju politike in namenov sovjetske vlade in da morejo širiti take vesti le popolnoma zmešani ljudje, zmešani od demagogije, laži in obrekovanju russkih protirevolucijskih elementov. Obenem jim je naznani, da imajo v slučaju, ko bi Anglia in Francija ne mogle izvesti prevoza Čeho-slovakov, omi popolno pravico, ostati po svobodni volji v Rusiji in si tu poiskati zaslužek, kakor že hočejo sami.

Toda ker se je protiboljševiška agitacija zelo razširila, je iz nje nastala vstaja, ki je okupirala nekatera sibirска mesta, odstavila oziroma umorila člane delavskih sovjetrov in imenovala protiboljševiške vlade, sestavljene iz raznih socialističnih in meščanskih elementov. **Velik del čeho-slovaške armade je pa ostal boljševikom zvest.** Obstaja iz čeških socialističnih delavcev. Ti deli spadajo k nedavno ustanovljeni Čeho-slovaški komunistični stranki v Rusiji, katere fednik »Prükopnik svobody« izhaja v Moskvi pod redakcijo A. Mune. Tajnik stranke je Jaroslav Haudlík, upravnik lista pa Vaclav Konček. Pristrani stranke so odločni pristaši boljševikov ter vodijo oster boj proti ostalem čeho-slovaškemu taboru, ki je ostal še pod vplivom prof. Masaryka in prof. Maxe. Podtakoju temu delu, da je ostal v službah kapitalističnih dr-

žav četverozvezce proti socialistični ruski republiki ter da hočejo proti volji ruskega naroda zapeljati Rusijo v novo vojno z Nemčijo. Kolikor se tiče dogodkov v Sibiriji, jim očitajo, da so postopali pri odstranjevanju boljševiških vlad popolnoma brezobzirno ter da niso gledali na človeška življenja. Pri teh tožbah je pa najbrž že nekaj resnice, kajti tudi menjševiški »Naš Golos«, ki je pozdravljal s simpatijami vstajo Čeho-slovaškov, obsoja njih kruto ravnanje ter pravi, da so n. pr. v Celjabinsku postreljali Čeho-slovaki vse člane delavske vlade. Tudi v Penzi je bilo mnogo ljudi pomorjenih.

Poročila o potlačenju čeho-slovaške vstaje so najbrž resnična. Trockij je mobiliziral nekoliko sibirskih letnikov, ki so lahko premagali dele Čeho-slovaškov, raztresene ob sibirski železnici v velikih razdaljah. Trockij je izdal razglas, da ne bodo oni Čeho-slovaki, ki oddajajo orožje prostovoljno, nič kaznovani, ker so bili zapeljani k vstaji od nekoliko demagogov; med tem ko bodo ustreli vsega Čeho-slovaka, ki ga bodo prijeli z orožjem v roki. Po poročilih nekaterih listov je zavladalo v čeho-slovaških vrstah, še predno so boljševiki nastopili z vojno silo, veliko razburjenje pod vplivom agitacije boljševiških Čeho-slovakov, ki so ne glede na stroga povelja, jih informirali o pravem položaju.

Vstaja Čeho-slovakov, naj ji je bil konec kakršenkoli, je značilna za ruske razmere. Skupno z vstajo socialističnih revolucionarjev, je bila v devetih mesecih boljševiške vlade, prvi večji poizkus protirevolucije, ki priča o tem, da držen poizkus boljševikov o pretvorbi Rusije iz carskega despotizma v socialistično republiko sredi svetovne vojne še ni popolnoma uspel.

Politični pregled.

Ministrski svet. V nedeljo se je zopet vršil ministrski svet, ki je trajal štiri ure in ni prinesel nobene odločitve o demisiji kabineta. Vitez Seidler bo počakal odločitve glede proračunskega provizorija v plenumu zbornice. Medtem se nadalje trudi doseči za plenum če tudi le prav skromno večino. Ministrski predsednik računa najbrž z absencami v vrstah opozicije.

Zvišanje železniških tarifov. V železniškem ministru se je vršila v soboto pod predsedstvom člena gospodske zbornice Janotte seja stalnega odbora železniškega sveta za tarifarične zadeve blagovnega prometa. Vladni zastopnik vitez Solvis je pojasnil vzroke, ki so prisilili vlado, da v kratkem zopet zviša tarife.

Poljaki pri Burianu. Zastopniki poliskega kluba so imeli v nedeljo posvetovanje z vnašnjim ministrom grofom Burianom. Notranjepolitični položaj se vsled tega ni prav nič izpremenil.

Vojno-gospodarski odsek. Na seji pododseka vojno-gospodarskega odseka poslanske zbornice je minister za javna dela, vitez Homann, pojasnil sedanji položaj glede premoga in naglašal, da je postal tozadevin položaj v zadnjih tednih izredno težaven, mnogo slabši, kakor v istem času preteklega leta. Uvoz inozemskega premoga je sedaj zadovoljiv v toliko, ker Nemčija dogovorjeno množino tudi v resnici dojavlja. Vzrok pomanjkanja premoga tiči v slabih prehrani ruderjiev, prometnih težkočah na progah in gotovih tehničkih pomanjkljivosti. Minister je na podlagi svojega zadnjega potovanja odredil razne odredbe, tako seznam o vseh na fronti nahajajočih se ruderjih, da bodo oproščeni. Producijo namerava zvišati za 14.000 ton na dan. Edina možnost za sanacijo položaja obstaja edinole v zvišanju produkcije premoga. Minister upa, da bo premagal trenutni težavni položaj.

Seidler še upa. Z Dunaja dne 22. julija se poroča: Danes zvečer po seji poslanske zbornice se vrši seja proračunskega odseka, v kateri naj se vrši glasovanje o proračunskega provizoriju. Ministrski predsednik Seidler upa, da bo mogel s pomočjo Nemcev, eventualno z njih obstrukcijo v odseku, glasovanje preprečiti. Odsek se more sestati kvečemu še jutri, v torek, pred plenarno sejo zbornice. Če se tudi v tej eventualni jutrajšnji seji proračunskega odseka prepreči glasovanje, bo prišel proračunski provizorij iz odseka v plenum nazaj brez glasovanja in brez poročila proračunskega odseka. V plenumu upa Seidler spraviti za proračun skupaj majhno večino, kakih 5–7 glasov. V proračunskem odseku mu je popolnoma nemogoče dobiti večino, ker obstaja tam večina proti njegovih osebi.

Glavni urednik »Dělnických Listov«, poslanec Tomášek je postal tajnik češko-slov. soc. demokracije v Pragi in bo po končanem zasedanju parlamenta zapustil Dunaj. Na njegovo mesto stopi pa poslanec Tuzar, dosedanji urednik brnske »Ravnosti«.

Ogrska volilna reforma. Ogrski državni zbor je na sobotni svoji seji v podrobni debati rešil še ostale paragrafe volilne predloge večinoma v smislu odseka za reformo volilnega reda. S tem je poslanska zbornica v celoti rešila volilno predlogo. Delovna stranka je pri teji priliki priredila grofu Štefanu Tiszi burne ovacije — ker se mu je posrečilo, da je iz predloga izločil vsa ona dočila, ki so kolikor toliko odgovarjala demokratičnim zahtevam. Prihodnja seja jutri.

V rumunskih šolah nemški učni jezik! Iz Bukarešte poročajo: V sénatu je odgovoril naučni minister Medhindtz na neko vprašanje, da je zopetna uvedba nemškega učnega jezika v rumunske šole gotova stvar.

— **Kühlmann kandidat za državni zbor.** Iz Berlina se brzjavno poroča, da namerava bivši državni tajnik vnašnjih zadev dr. von Kühlmann v nasprotju z dosedanjim običajem po svojem odstopu sprejeti mandat za nemški državni zbor.

— **Zadoščenje za umor grofa Mirbacha.** Berlinskim listom se iz Moskve poroča, da je bilo 13 na umoru nemškega poslanika grofa Mirbacha sokrivenih oseb obsojenih na smrt. Vsi so bili že usmrčeni, med njimi tudi glavni krivec, ki je izvršil atentat. Berlinski »Lokalanzeiger« javlja, da je nemška vlada zahtevala, naj bi v bodoče batljon nemških vojakov skrbel za varstvo nemškega poslaništva. Ruska vlada pa je to zahtevo odklonila.

— **Nevtralci za mir.** V nevtralnih diplomatičnih krogih se zatrjuje, da bodo povodom pričetka petega vojnega leta izvršile nevtralne države pri vseh vojujočih se državah skupen korak v prilogu miru. Tudi papež pripravlja baje novo poslanico na vojujoče se stranke.

— **Ententa ne ponudi miru.** Po poročilu iz Ženeve, je francoski president Poincaré proglašil, da ne misli ententa niti direktno niti indirektno ponuditi miru. Te ponudbe morajo izvirati od centralnih držav.

— **Bej boljševikov proti uralskim revolucionarjem.** Iz Moskve se brzjavno poroča: Glasom poročil maksimalističnih listov se opozicija proti revolucionarcem v Uralu ugodno razvija. Poveljni divizije poroča, da so čete sovjeta odbile napad na postajo Filonovo, ujele 150 kozakov ter uplenile nekoliko topov in strojnih pušč. V Irkutsku so rudarji zavrnili napad bele garde. Odredilo se je strogo nadzorstvo na železničnih zvezah Caricin-Corjeckaja in Rjezan-Koloma. V Oremburgu so razkrili zaroto častnikov in intelektualcev, katerim so se pridružili socialni revolucionarji. Zarotni so si vzeli orožje iz skladisč rndeče armade.

— **Rusija in ententa.** Glasom poročila moskovskih »Izvestij« je ljudski komisariat za vnašanje zadev v noti francoskemu generalnemu konzulu opozoril na udeležbo francoskega zastopnika pri pogodbi s sovjeto murmanskih pokrajin z ozirom na nastop čet, na udeležbo francoskih vojakov pri prodiranju ob murmanski železnici in z ozirom na oklic francoske misije pri čeških četah, ki pozdravlja protirevolucionarno gibanje in delovanje Čehov. V podrobni noti angleškemu zastopniku je protestiral komisariat proti dejству, da so angleške čete skupaj s francoskimi in sibirske silami korakale proti jugu, da so bile ruske železniške straže razorozene, da je bila uvedena poštna in brzjavna kontrola in da je bilo po zasedenju Kema in Sorskega na poti v Onego zasedeno tudi mesto Šumski Posad. Gre torej za nasilje proti pokrajini republike sovjeto. Komisariat protestira energično proti temu nasilju ter izjavlja, da bodo storile čete sovjeta vse, da osvobodijo rusko ozemlje in opozarja na razburjenje russkega naroda vsled angleškega napada. V noti ameriškemu generalnemu konzulu izreka ljudski komisariat svoje začudenje zaradi udeležbe zastopnika Amerike, katere prijateljstvo Rusija tako visoko ceni, protestira proti udeležbi Amerike pri pogodbi s sovjeto murmanskega ozemlja, proti vkorakanju ententnih čet v Rusijo ter izreka upanje, da bo Amerika zapustila pot kršenja russkega ozemlja in elementarnih pravic ter pomagala odstraniti vse, kar more provzročiti tako kršenje.

— **Ruska ljudska vlada** je zaplenila vse palače, gradowe itd. in bo porabila te za ljudske potrebe. — Avstroogrski ujetniki, so bili od vlade ruske socialistične republike proglašeni za svobodne, proste delavce in državljane ter niso primorani delati.

— **Češko-slovaške čete odidejo na zapadno fronto.** V russkih ententi prijaznih krogih je povzročila veliko vznemirjenost vest, da so se Čeho-Slovaki odločili, da zapuste Rusijo in odidejo v Francijo. Češko-slovaške čete so pričele boj z boljševiki le zaradi tega, ker so jim ti hoteli preprečiti odhod v Francijo. Odhod poveljnika čet v Tokijo je baje v zvezi z vprašanjem prevoza češko-slovaških čet iz Vladivostoka v Francijo.

— **Železniški štrajk v Ukrajini.** Iz Kijeva poročajo, da je 17. julija izbruhnil v Ukrajini železniški štrajk. Zadnji vlaki v Kijev so vozili v sredo zjutraj. Sedaj ne vozi nobena južno-ruska in ukrajinska železnica.

— **Holandska in centralne države.** Iz Haaga se brzjavlja, da je Holandska sklenila, dovoliti Nemčiji in evenzialno tudi Avstro-Ogrski velik trgovski kredit.

— **Italija za iridentiste.** Iz Lugana poročajo, da je italijanska vlada odredila podelitev državljanske pravice iridentistom, ki pripadajo italijanski armadi vsaj eno leto, tudi v tem slučaju, ako niso izpolnjeni pogoji v zmistu zakona iz leta 1906. Sedanji vladni dekret jih ne imenuje več »italiani non regnolici«, marveč »cittadini iridenti«.

— **General Foch o vojem položaju.** Francoska armadna komisija se je vrnila s fronte v Pariz in izjavila, da je vrhovni poveljnik Foch povdral, da ne jamči se daj samo za Pariz, ampak tudi za vse francoske glavne železniške čete. — »Daily Chronicle« piše: Nenadna francoska protiofenziva pomeni, da razpolaga general Foch z zadostnimi četami in da se ni treba batiti več mučnih udarcev, ki jih je morala prenašati ententa dosedaj vsled nemške premoči. »Temps« poroča, da se je pričel francoski napad med Aisno in Marno sploh brez vsake artiljerijske priprave. Pehotni je odprlo pot kratkomalo ogromno število tankov.

— **Perzija v angeleški oblasti.** Angleži so se polastili skoraj cele Perzije in prodirajo že proti Kasvinu, hoteč zastaviti pot nemško-turškim četam, ki prodirajo proti Bakut.

Dnevne beležke.

— **Kako hoče glasilo slovenske intelligence,** ki si je dala nedavno ime »Jugoslovanska demokratska stranka«, »Slovenski Narod« identificirati ime »boljševik« z ropom in tatvino, opažamo posebno v zadnjem času pogosto. Tako n. pr. piše v petek 19. julija t. l. v članku »Rekviriranje perila« med drugim tudi tole: ...Gre tuk za navaden rop, ki ga vrši dobro organizirana boljševiško navdahnjenja tolpa lopovov. — Sploh kjer hočejo naši »demokrati« označiti za nje kaj slabega, povsod je »boljševik, boljševiško navdahnjeno« itd. To ne zaslubi mensesar drugega, kot navadni: Fej!

— **Obsojeni navijaleci cen pod policijskim nadzorstvom.** Justično ministrstvo je odredilo, da naj sodnje naznanijo političnim oblastim vse osebe, ki so bile obsojene radi navijanja cen, da se postavijo ti obsojeni pod policijsko nadzorstvo.

— **Kako pri nas gospodarijo.** Te dni so vrgli v Plzniu zopet par wagonov gnilega in pokvarjenega zelja proč. Potem pa naj ne bo draga, ko tretino izpeljejo drugam, tretjino z nespametnim ravnjanjem in z vožnjo iz enega konca države do drugega pokvarijo in potem se pa čudijo, kam da živila izginejo!

— **Hrastnik.** Sodruži, ki se mislijo udeležiti »Vseslovenskega delavskega shoda« v Ljubljani, naj takoj naznajo sodruga Malovrh. Sodruži, pokažite, da se zavade! Odpeljali se bomo v nedeljo 28. t. m. ob pol 1. uri popoldan, nazaj pa ob 12. uri ponoči. — Kdor si želi nabaviti zapisnik o zadnjem strankinem zboru, ga dobi v konsumnem društvu.

— **Hrastnik.** V nedeljo, dne 14. t. m. se je vršil shod kemičnih delavcev ob dobri udeležbi. Sodrug Malovrh je otvoril shod ob pol 3. ter podal besedo sodrugu Neufussu iz Gradca. Sodrug Neufuss je poročal o zveznem zboru kemičnih delavcev, ki se je vršil od 19.—21. junija t. l. Navzoči so poročilo sprejeli na znanje. Sprejelo se je tudi povišanje prispevkov. Končno je sodrug Neufuss prečital odlok c. kr. namestnije glede krivičnih razdelitev živil v tovarniški prodajalni. Društvo se je namreč pritožilo, da se živila, ki se dobe pri izmenjavi blaga, dele samo tistim, ki so pri vojni zvezi v tovarniški prodajalni, dočim se pusti druge delavce stradati. Eni dobe masti, slanine, olja itd., kolikor hočejo, drugim, ki so pri konsumnem društvu, se to odreka. Sodrug Neufuss je to ovadil c. kr. namestniji in ta je odredila, da se morajo živila enakomerno deliti. Opozorjamo delavce kemične tovarne, da takoj naznajo, če bi se ne godilo tako. Tovarniško vodstvo ima nalog od c. kr. okrajnega glavarstva, da mora živila enakomerno deliti. Govornik je tudi očrtal plačilne razmere. Sklenilo se je, da se tovarni predlože zahteve po izboljšanju plač. Sodrug Malovrh je slovensko poročal o celem poročilu. Na sodrughih iz kemične tovarne je ležeče, kaj da bodo dosegli. Če bo organizacija močna, če bodo ostali tej delavci zvesti, potem ne bode uspeh izostal. Tovariši, le v organizaciji je moč. Tudi za naš »Naprek« je treba malo več agitacije. Kdor še ni naročnik, naj se naroči. Ne sme biti delavske družine, ki bi ne bila naročena na naš dnevnik »Naprek«.

— **Poštni promet z nezasedenim rumunskim ozemjem.** Odslej se smejo razpolagati v nezasedeni del Rumunije vse vrste pisemskih pošiljatev, navadnih kakor tudi priporočenih. Pisemske pristojbine določa društvo sestovnega prometa. Pošiljatve gredo preko Dunaja.

— **Oni, ki so prosili za oprostitev,** in se jim je pri politični oblasti izdalo čakalno dovoljenje ter morajo po preteklu te čakalne dobe odrinuti v vojaško službovanje, se imajo, če reflektirajo na prosto vožnjo po železnici III. razreda osebnega vlaka, zglasiti pri politični oblasti, da jim tozadovno potrdi na uglaših dovolitvah.

— **Za profesioniste, ki so se vrnili iz vjetništva.** Vojno ministrstvo je z odlokom 8. aprila določilo: Za frontno službo sposobni in nesposobni profesionisti, ki se vrnejo, nimajo več odhajati k delavskemu nabiralnemu kadru. Oni za frontno službo sposobni, ki so bili že oddani kadrom se imajo takoj vrniti pristojnim nadomestnim četam. Za frontno službo nesposobni pri delavskem kadru oddani imajo ostati tam in jim je odkazati delo v zaključenih delavskih skupinah. Posamezne vsakovrstne oddaje so nedopustne, že izvršene se preklicujejo.

— **Aushalten, durchhalten, maulhalten.** Pod tem naslovom piše praski »Venkov«: Kakor se iz dobro poučene strani poroča, pošljajo ministrskemu predsedniku dr. Seidlerju iz Chotyšana vsak dan 5 litrov mleka in 8 kilogramov masla.

— **Iz raznih krajev Kranjske** prihajajo vesti o hudičih nevihtah v zadnjih dneh; na več krajih je padala tudi toča, ki je na primer v Pojhovem gradu in v Grosupljah uničila vso žetev in vse sadje.

— **V sted hudičih nalivov in neviht v dolini Murice na Zgornjem Štajerskem,** je uničen tam velik del letošnje žetve. Mnogo je pobila tudi toča. Nevihte so zahtevala tudi tri človeške žrtve. Pa tudi iz drugih delov Štajerske prihajajo poročila o divjanju vremenskih nezgod. Pri tem je v vseh teh krajih žetev več ali manj uničena.

— **S srpom jo je ubila.** V Veliki nedelji na Štajerskem sta se naenkrat pričeli dve kmetici na polju prepirati. V prepiru je vrgla Marija Bratuša na svojo nasprotnico srp, ki jo je zadel in ranił tako težko, da je kmalu nato vsled izkravljjenja umrla. Umorjenka, neka begunka, je bila pridno, delavno dekle.

— **Lakota na Dunaju.** Ko je v nedeljo opoldne vpeljal voz dunajske električne železnice štev. 63 v podaljšek Kärntnerstrasse, se je vodja motorja onesvestil in padel z voza, voz pa je brez vodje hitro peljal naprej. Trčenje je bilo že neizogibno, ko je konduktor hitro zapazila to in ustavila voz. Omedli motorni vodja je bil prenešen v svoje stanovanje. To, da padajo ljudje pri delu v omedlevico, se čim dalje češteje dogaja. Vzrok je preslabha hrana in prevelik napor.

— **Mesto cukra je kupil zemljo.** 22letni Jožef Barbl in 25letni Leop. Spitzer sta prodala peku Briku na Dunaju pet vreč sladkorja za 4250 kron. Ko je Brike pozneje vreče odprl, je videl, da je v njih mestu sladkorja navadna — zemlja. Zločince so že prijeli.

— **Nove nade...** Pri ministru za ljudsko prehrano je bila deputacija avstrijskih hotelirjev, ki mu je naznana, da ne morejo sedaj, ko morajo kupovati živila pod roko za nezaslišano visoke cene, gostilne in restavracije dalje oskrbovati. Gospod minister jih je vse lepo potolažil in jim rekel, da bodo razmere kmalu zelo boljše...

— **Dunajska gledališča so sklenila,** da ne bodo v prihodnji sezoni naznajala več novosti s posebnimi umetniškimi letaki, ker je papir predrag.

— **103 letni starec obsojen na smrt, pa pomiloščen.** V Šibeniški blaznici je umrl te dni neki Bokelj v visoki starosti 103 leta. Začetkom vojne so mu obesili sina. To je starca tako potrlo in razsrdilo, da je reklo nekaj neprevidnih besedi, za kar so tudi njega obsodili na smrt. Pa bil je pomiloščen na 15 let ječe. Revezu se je kmalu za tem omračil um in sedaj je umrl v Šibeniški blaznici.

— **Vsem Dramatičnim društvom, Čitalnicam in bralnim društvom na deželi,** ki so si svoječasno izposodili iz arhiva Dramatičnega društva v Ljubljani, bodisi dramski ali glasbeni material, naznajamo, da se je pri urejevanju arhiva dognalo, da manjka vse polno knjig z ulogami in tudi glasbenega materiala. Prosimo torej vsa Dramatična društva, Čitalnice, Brahma društva in enaka kulturna društva, ki so doslej gojila dramatiko, da naj nemudoma revidirajo svoje knjižnice ter vse naše izposojene knjige in ves glasbeni material čim preje vrnejo Dramatičnemu društvu v Ljubljani, v gledališko pisarno. Dognalo se je tudi, da so razna društva dobivala iz gledališke garderobe na posodo razne kostume, ki se tudi doslej še niso vrnili. Opozarjam vsa ta društva, da v našem skupnem interesu vse izposojene predmete in knjige takoj vrnejo našemu gledališču, ker bi radi njihovega odlašanja mogla trpeti bodoča sezona v sestavljanju repertoirja, kakor tudi glede kostumov. Vsem nam mora biti pred očmi bodoči razvoj »Slovenskega narodnega gledališča« v Ljubljani in vnovič prošimo vsa ta društva v našem skupnem interesu, da store svojo dolžnost. V slučaju, da bodo vsa ta društva še zanaprej na to našo najnino prošnjo molčala, bi to njihovo postopanje moglo imeti nedogledne posledice, in vodstvo »Slovenskega narodnega gledališča« bi moralno biti v bodoči prisiljeno, da za vedno prepreči vsako izposojanje iz gledališkega arhiva, kakor tudi iz garderobe.

— **Shoda v Žižkovu** v restavraciji »Bezovka« in na Kral. Vinogradih v dvorani »Narodnega doma«, kjer je referiral sodrug dr. B. Šmeral, sta se vršila nemoteno ob ogromni udeležbi. V istih prostorih so sodrugu Šmeralu pred enim letom oziroma pred štirinajstimi dnevi razbili shoda. Da to niso bili socialistični delavci, vemo.

— **Pošteni tat.** Na vinkovškem kolodvoru na Hrvatskem je ukradel neznani tat nekemu dunajskemu trgovcu 1420 kron z listnico vred. Kmalu nato pa je dotičnemu trgovcu javila vinkovška policija, da mu je tat vrnil listnico, da pa je bil toliko svoboden in pridržal denar.

— **Prodaja kruha v Zagrebu.** Kakor vse kaže, so slemi do zadnjih dni prodajati v Zagrebu po javnih lokalih kruh, kajti policija je prodajo kruha v Zagrebu sedaj preposedala. Hrvatski listi tožijo, češ, sedaj bo moral nositi vsak kruh s seboj v gostilno, kavarno itd.! Pri nas tega neprijetnega posla ni treba, ker kruha takorekoč sploh — nismo.

— **Cesko-hrvaška banka v Zagrebu.** Kakor poročajo iz Zagreba, se ustanovi tam češko-hrvaška banka. Sodelovali bodo pri ustanovitvi češka agrarna banka in hrvaški denarni zavodi. Delniška glavnica znaša 18 milijonov kron.

— **Ogrski železniški uslužbenci** so zbrali sami med seboj petnajst vagonov moke in masti in so to darovali svojim stradajočim avstrijskim kolegom.

— **V pol dnevu so prijeli v Budimpešti sto otrok,** ki so se potepali in beračili. Tožbe, da se otroci pri kolodvoru in ob tržnih lopah v velikem številu potepajo, so dovedle budimpeštansko policijo do tega, da je napravilo eno dopoldne lov na nie. Učinek je bil nepričakován. Nad sto šoloobveznih otrok so prijeli. Kaj pa če bi to poizkusili pri nas, n. pr.: na Dunaju, kjer je beda veliko groznejša kot v Budimpešti, kjer naravnost oblegajo otroci vojake, ki prihajajo od kolodvora?

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 22. julija. Na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov. V Albaniji je začel sovražnik pred tremi dnevi severno Berata in v zgornji dolini Devolja zopet napadati. Boji še trajajo. Med kolenom reke Semeni in morjem so vdrl naše poizvedovalne čete na več krajih v italijanske črte.

Krvave bitke na zapadu.

Berlin, 22. julija. Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Med Aisno in Marno se nadaljuje bitka z neznanjano silovitostjo. Vkljub svojemu težkemu porazu dne 20. t. m. je privadel sovražnik nove divizije in nove oklopne vozove ter kar najbesnejše napadel naše črte. Njegovi napadi so se izjavili. Ujetniki potrujejo težke izgube sovražnika. Tudi včerajšnji dan boja je vodil nemško orožje do novega popolnega uspeha. Med Aisno in južno Hartennesa je bil najslnejši bobneči ogenj zgodaj zjutraj uvod infanterijskim napadom. Jugozapadno Soissons in Hartennesa so se sovražni naskoki razbili že pred našimi črtami. Severno Villemontoire so prodirali deli sovražnih čet čez cesto Soissons-Chateau Thierry. Z našim protinapadom smo jih zopet vrgli popolnoma nazaj. Villemontoire in Tigny sta bila istotako žarišče boja, ki se je odločil z uspešnimi protisunki v našo korist. Zvečer so se zlomili ponovni sovražni napadi jugozapadno Soissons že v prvem razvoju. Kjer so se razvili, so se razbili z velikimi izgubami. Na obeh straneh Qurequa je sovražnik sunil dopoldne večkrat zaman proti našim črtam. Potem, ko je privadel sveže moči, je popoldne ponovno napadal. Po težkem boju smo zavrnili sovražni napad na obeh straneh Culchy le Chateau. Vzhodno od Chateau Thierry je prišlo proti večernu do močnih napadov, ki so se zrušili s težkimi izgubami sovražnika. Na fronti Marne artiljerijo delovalje. Med Marno in Ardro so Angleži in Francozi nadaljevali svoje napade. Bili so krvavo zavrnjeni. — Armadna skupina vojvode Albrehta: Uspešen sunek v sovražno črto pri Ancerville.

Glasovi o francoski protiofenzivi.

Lugano, 22. julija. Italijansko časopisje je polno navdušenja za francosko protiofenzivo, francoski listi pa previdejše presojajo splošni položaj. Največji utis je na pravila protiofenziva v Ameriki. V Newyorku so zvonili zvonovi v stolpu mestne palače. Borza je bila zatvorenja, ko je dospelo poročilo o uspešni francoski ofenzivi.

Zeneca, 22. julija. Pariški »Matin« piše: Izrazito strategičnega pomena je črta Reims-Chalons. »Journal« javlja: Priprave sovražnika se vsled protiofenzive niso prekinile. Le posest železnice Reims-Epernay nas varuje pred nemškim napadom.

Zadnje vesti.

Seja poslanske zbornice.

Dunaj, 22. julija. Na denvnem redu je bilo poročilo komisije za državne dolgove. Iz poročila je razvidno, da je bilo avstro-ogrski banki podpisanih dvakrat po 954 milijonov kron in da znaša vojno zadolženje približno 18.670 milijonov kron. Komisija opozarja dalje na gospodarske in valutarične škode, ki morajo nastati, ako se povira število bankovcev mesečno za eno milijardo, kakor se to že nekaj mesecev faktično dogaja. Naj obrača državni zbor na to dejstvo posebno pozornost. Nato je predložil finančni minister Wimmer predlogo, v kateri zahteva novih 682 milijonov kron za državno uradništvo, za zopetno pozidavo po vojski opustošenih krajev, za prehranjevalne namene itd. Bilanca proračuna izkazuje za leto 1918/19 sicer nedostatek okroglo 19 milijonov kron, vendar bo mogoče, ohraniti proračun v istem okviru kot se je gibal za leto 1917/18. Novih izdatkov je preračunjenih za 600 milijonov in dohodkov za 480 milijonov več kot zadnje leto. Kar se tiče civilnih vojnih izdatkov znašajo podpornine 3430 milijonov kron in ta vso pomenja veliko ranovo našem finančnem in državnem gospodarstvu. (Poslanec Redlich: Odpuste naj najstarejše letnike!) Direktni davki so preliminirani s 733 proti 677 milijoni v lanskem letu. Izvzeti pa so tu vojni davki in zvišanje direktnih davkov.

Obtožba proti ministrom.

Zbornica preide nato na dnevni red, to je k prvemu branju predloga dr. Stranskega in tovarišev, da se dve obtožbi proti ministrskemu predsedniku, vitezu Seidlerju in grofu Toggenburgu. Poročal je dr. Stransky (češki klub) in izjavil med drugim: V veliki stiski, v kateri se nahaja češki narod in iz katere mu ne more pomagati noben državni sodni dvor, si bo znai češki narod in vsi, ki stoje na njegovih strani, pomagati sam. Nemci se opirajo le na svojo oboroženo silo in skušajo uresničiti svoja prizadevanja z ustanovitvijo takozvane nemške Češke. Sami Nemci na Češkem so izgubili nado v obstanek in bodočnost nemške Avstrije v prihodnosti, kajti sicer ne bi tako zelo silili, da se jim zajamči na Češkem nemška provinca. Oni namreč računajo na delitev države. Ker nočejo pripoznati edino pot svobodne donavske federacije, pripravljajo sedaj prehod k Hohenzollercem. Mi-

nistrski predsednik je insceniral avdijenco alpskih Nemcov pri cesarju. To ni bilo nič drugega, kakor želja in prizadevanje po prelomitvi ustave in je obenem veleizdaja po decemberskem zakonu iz leta 1862. Zato smatramo ministrskega predsednika, ki je besede Ornitove cenzuriral in pripustil, da so jih govorili pred cesarjem, za državnega zločinca. Isti teden, ko je pripravljal Seidler na Češkem z odredbo po razdelitvi na okrožja, delitev Češke, je postal na Dunaj k cesarju koroškega deželnega glavarja s prošnjo, naj ostane Koroška neraždeljena. Toda ministrski predsednik je, mesto da bi sejal med narodi slogo in sporazumljene, vtipkal nemške narode v vedno hujši nemški jarem, zato naj vzame le na znanje, da hudo sovražimo Avstrijo z nemškim hrbitščem in da jo bomo, ako ostane tako, ako Bog da, tudi razbili. (Predsednik dr. Gross pozivlja govornika k redu). Nato je zavračal notranji minister von Gayer češko utemeljevanje obtožbe proti ministrom in je dejal, da tudi z juridičnega stališča obtožba ne more biti sprejemljiva. Za obtožbo so se zavezeli nato tudi Jugoslovani, deloma Poljaki in Italijani. Razprava je bila nato prekinjena. Predsednik dr. Gross je zbornici sporočil, da je odstopil Seidlerjev kabinet, vendar se vrši prihodnja seja jutri ob 10. uri do poldne. Na dnevnem redu bo najprej nadaljevanje razpravljanja o predlogu dr. Stranskega, potem pa razpravljanje o predlogu Waldnerja glede vojaških dogodkov ob Piavi. Ob 1/8. uri zvečer je bila seja zaključena.

Iz proračunskega odseka.

D u n a j , 22. julija. Proračunski odsek je danes sklenil, naj se glasovanje o proračunskem provizoriju odloži. Potem je odsek sprejel načrt zakona o draginjskih dokladah za učiteljstvo v smislu sklepov gospodske zbornice. Odsek je nadalje sklenil, naj se učiteljstvu omogoči, da se glede živil pridruži kaki obstoječi organizaciji.

Seidlerjev kabinet odstopil.

D u n a j , Seidlerjev kabinet je podal cesarju demisijo, katero je cesar sprejel. Uradni list objavlja cesarjevo lastnoročno pismo vitezu Seidlerju, v katerem vladar izraža, da le težkim srcem ugodi prošnji za odpust. Ker pa vitez Seidler sam izjavlja, da ne najde možnosti zasigurati državne potrebštine, in da je ovira ugodni rešitvi tega vprašanja le oseba ministrskega predsednika in njegovo razmerje do neke politične stranke, ki napram državi ne zavzemata odklomilnega stališča in ki bi bila pripravljena podpirati drugo vlado z isto splošno smerjo, je cesar odstop celotnega kabimenta odobril, ker smatra to za predpogojo zadovoljive pojasnitve parlamentarnega položaja. Seidlerjevemu kabimentu se ob enem naroča, da ostane na svojem mestu, dokler ne bo imenovano novo ministrstvo.

D r n a j , 22. julija. Ob petih popoldne so zapustili ministri poslansko zbornico ter so se podali na ministrsko posvetovanje. Ob šestih zvečer se je v poslanski zbornici izvedelo, da je ministrski svet sklenil, da poda takoj svojo demisijo. Tozadoveno cesarsko pismo se razglesi jutri zjutraj.

Kdo bo Seidlerjev naslednik.

D u n a j , 22. julija. Časopisje poroča, da je za bodočega ministrskega predsednika določen bivši naučni minister dr. baron H u s s a r e k , ki je dobil od cesarja naročilo, da kot heimo regius prične pogajanja s strankami. Novo ministrstvo bo najbrž že jutri sestavljen. Razum viteza Seidlerja izstopi še več drugih ministrov iz kabimenta; na njih mesto bodo baje poklicani parlamentarci. Vitez Seidler bo imenovan za kabinetnega ravnatelja in kuratorja Terezijana nišča.

Finančni minister predložil proračun.

D u n a j , 22. julija. V današnji seji poslanske zbornice je finančni minister predložil svoj ekspozit o državnem proračunu za leto 1918/19. Proračun izkazuje primanjkljaja 19.4 milijard kron. Finančni minister je razum tega predložil načrt zakona, v katerem zahteva novih 682 milijonov kron za državno uradništvo in za zopetno pozidavo vsedj vojne opustošenih krajev.

»Vaterland« torpediran.

B e r l i n , 22. julija. (Uradno). Ameriški parnik »Leviathan«, prejšnji »Vaterland« hambrško ameriške proge, ki vsebuje 54.382 ton, smo 20. julija na severni obali Irske potopili.

Bivši car ustreljen.

B e r l i n , 22. julija. Vest o umoru bivšega cara se iz Peterburga uradno potrjuje. »Pravda« poroča, da je bil 16. julija umorjen tudi carjevič.

Moskva ogrožena?

M o s k v a , 22. julija. Ker so se protirevolucionarji polastili Jekoterinoslava, je sovjetska vlada storila vse, da se zamoreta Moskva kar tudi Petrograd braniti pred morebitnim obleganjem.

Aprovizacija.

Oddaja mesa. Jutri, dne 24. t. m. se bo oddajalo za vso Ljubljano in v vseh mesnicah meso po 10 dkg na osebo.

Meso na zeleni izkaznice B štev. I do 1400: Stranke z zelenimi izkaznicami iB štev. I do 1400, prejmejo goveje meso po znižani ceni v sredo, dne 24. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožeta. Določen je tale red: od pol 2. do 2. štev. I do 200, od 2. do pol 3. štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. štev. 401 do 600, od 3. do pol 4. štev. 601 do 800, od pol 4. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do pol 5. štev. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. štev. 1201 do 1400.

Mast za V. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gospodski ulici po sledenem redu: V sreda dopoldne štev. 1 do 350, popoldne štev. 351 do 700, v četrtek dopoldne štev. 701 do 1050 in popoldne štev. 1051 do konca. Mast dobe — po 20 dkg za osebo — izključno le one stranke, ki imajo nakazilo za mast s kuponom za mesec julij. Cena 48 kron za kilogram. Posodo je prinesti seboj. Ostali okraji pridejo na vrsto po sledenem redu: VI.—IX. in I.—III.

Kisl repa za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo kisl repo na nakazila za mast v sredo, dne 24. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do pol 9. štev. 1 do 228, od pol 9. do 9. štev. 229 do 456, od 9. do pol 10. štev. 456 do 684, od pol 10. do 10. štev. 685 do 912, od 10. do pol 11. štev. 912 do 1140, od pol 11. do 11. štev. 1141 do konca. Tiste stranke, ki se še izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin.

Kisl repa za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo kisl repo na nakazila za mast v sredo, dne 24. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 2. do pol 3. štev. 1 do 272, od pol 3. do 3. štev. 273 do 544, od 3. do pol 4. štev. 545 do 816, od pol 4. do 4. štev. 817 do 1088, od 4. do pol 5. štev. 1089 do 1360, od pol 5. do 5. štev. 1361 do konca. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin.

Suhe slive za II. okraj. Stranke II. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe suhe slive v sredo, dne 24. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajale se bodo na nakazila za mast po naslednjem redu: od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 štev. 201 do 400, od pol 3 do 3 štev. 401 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 800, od pol 4 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do pol 5 štev. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 štev. 1201 do 1400, od 5 do pol 6 štev. 1401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg, kg stane 6 kron.

Razno.

* Stoletnico Marxovega rojstva so praznovali, kakor poročajo poljski listi naknadno, 5. maja v Rusiji kot narodni praznik po vseh mestih. Priredili so slavnosti, koncerte sprevode, predavanja in slavnostne gledališke predstavitve na čast Karlu Marxu. Dnevniki so prinesli na rojstni dan cele vrste člankov o Marxu, ki so jih napisali najslavnejši ruski politiki.

* Ceno v Odesi. »Pravdu Lida« piše: Iz Odese nam poroča vojak: Velika draginja je tu. Svinčnik stane 2 K, malo zrcalce, ki je stalo pri nas 40 h, stane tu 3 K, škatljica vžigalica 70 h, papir in kuverta 50 h, vožnja z električno železnico po Odesi 2 K, pol litra piva 4 K, soda voda 4 K, samo kruh je tu na karte in še ne zadošča za vse. Kmetje vozijo sem iz okolice kruh in ga prodajajo za 40—50 K hlebek. Danes je kupil neki naš vojak kruh v teži 3 kg za 60 K. To je gotovo rekord v svetovnem roparstvu. In ta Odesa je v Ukrajini, ki nas bo vse našila...

* Bogati hočejo biti, pa jih okradejo. So proga typografova Duma Vagnerova je odšla nedavno iz svojega stanovanja v Žižkovu nakupovat. Ko se je vrnila, je našla vrata udrta, omare pa nasilno odprte. Ker se ji je dozdevalo, da jo je nekdo okradel, je šla pogledat najprej na prostor, kjer je imela spravljjen denar in dragocenosti. Vse je bilo prazno. Sedaj še se je zavedla, da so jo zločinci oropali. Ukradli so ji: 50.000 kron v bankovcih, 320 frankov v zlatu, 300 liber sterlingov v bankiovcih in zlatu, žensko perilo v vrednosti 10.000 kron, 15 oblep, še 8 batistovih oblek in še druge stvari v vrednosti 100.000 kron. Ukradli so ji torej skupaj skoraj 200.000 kron. Ko so jo zasišali, kje je vse to dobila, je odgovorila, da je dobila to v vojski z raznimi uspešnimi kupčijami. Kupčevala je z vsem. Stvar zbuja senzacijo. Vagnerova ni plačevala od tega imetja nobenega davka. Ni hčje od oblasti ni vedel zarj. Časopisi, posebno socialistični bičajo zelo sl. avstrijsko upravo, ki ni vedela za to. Tatov še niso dobili.

* Slavni ruski slikar Repin umira — od lakote. Po poročilu »Voss, Zeitung« iz Stockholma umira najslavnejši ruski slikar sedanosti Ilja Ilj Repin lakote. Njegovi petrograjski prijatelji so prosili stockholmskega dopisnika omenjenega časopisa, Bermana, pomoči za umetnika. Repin je tako onemogel, da ga ne morejo niti odpeljti iz Petrograda, a petrograjke razmere so zopet take, da ne morejo za največji denar niti najmanjšega kupiti.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petajan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj, t. j. 5 kilogr. K 12, 1 zavoj za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zavoda z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoj 24 kosov K 18. Razpolnila po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. — Izvozno podjetje

M. Junker v Zagrebu 40, Petrinska ul. 3/III, tel. 23-27

Srbenje

Garje

Lišaj

Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-PRÄSER varuje občutljivo kožo. Škatljice stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri Paratol delavnice lekarinja Ulmer, BUDAPESTA VII—11, ROZSA UTCA 21.

Roman

RIM ali MATI

dobi v dar

vsak zaupnik, ki pridobi „Naprej“ deset novih naročnikov.

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani
 obrestuje hranilne vloge po čistih Rezervni zaklad nad K 1.000.000.
 4 1 0 | 4 0

brez odbitka rentnega davka.
 — Ustanovljena l. 1881. —